

Notitie

Kenmerken

Project	Energiegebruik kerken	Datum	20 oktober 2022
Auteur	Ir. D.A. van 't Slot	Co-lezer	De heer G.J. Hoogendoorn
Onderwerp	Notitie energiegebruik kerken	Status	Definitief
		Kenmerk	20335-390298

Notitie energiegebruik kerken

Naar aanleiding van vier gehouden seminars voor kerken zijn er van 137 kerkgebouwen gegevens bekend over energiegebruik, grootte, gebruik et cetera. Daarvan zijn enkele analyses gemaakt. In deze notitie zijn de belangrijkste resultaten hiervan weergegeven.

1 Gegevens kerken

De analyses in deze notitie zijn gebaseerd op de gegevens van 137 kerkgebouwen.

Gebruik

Al deze gebouwen zijn op zondag in gebruik voor de eredienst. Daarnaast worden veel kerken ook breder gebruikt. Zo wordt ruim 63% van de kerken ook gebruikt voor doordeweekse activiteiten van de eigen gemeente, en wordt ruim 60% van de kerken verhuurd aan derden.

Status

De verdeling over monumentale en niet monumentale gebouwen is als volgt.

Categorie	Aantal
Monumentaal	66
Niet monumentaal, bestaand	68
Nieuwbouw	3

Bezetting

Alle gebouwen zijn op zondag in gebruik voor de erediensten. De bezetting is echter wisselend.

Categorie	Aantal
Minder dan 50 mensen	31
Tussen de 50 en de 100 mensen	47
Tussen de 100 en 300 mensen	39
Meer dan 300 mensen	19

Grootte

De grootte van de kerken is als volgt.

Categorie	Aantal
200 - 400 m ²	41
400 - 600 m ²	47
600 - 800 m ²	27
800 – 1.000 m ²	16
> 1.000 m ²	1

De bezetting lijkt slechts beperkt gecorreleerd te zijn met de grootte van de kerk. In zowel grote als kleine kerken komt een bezetting van minder dan vijftig personen voor. Ook de maximale bezetting (meer dan driehonderd personen) komt bij zowel kerken van 400 - 600 m² als grotere kerken voor.

Energiegebruik

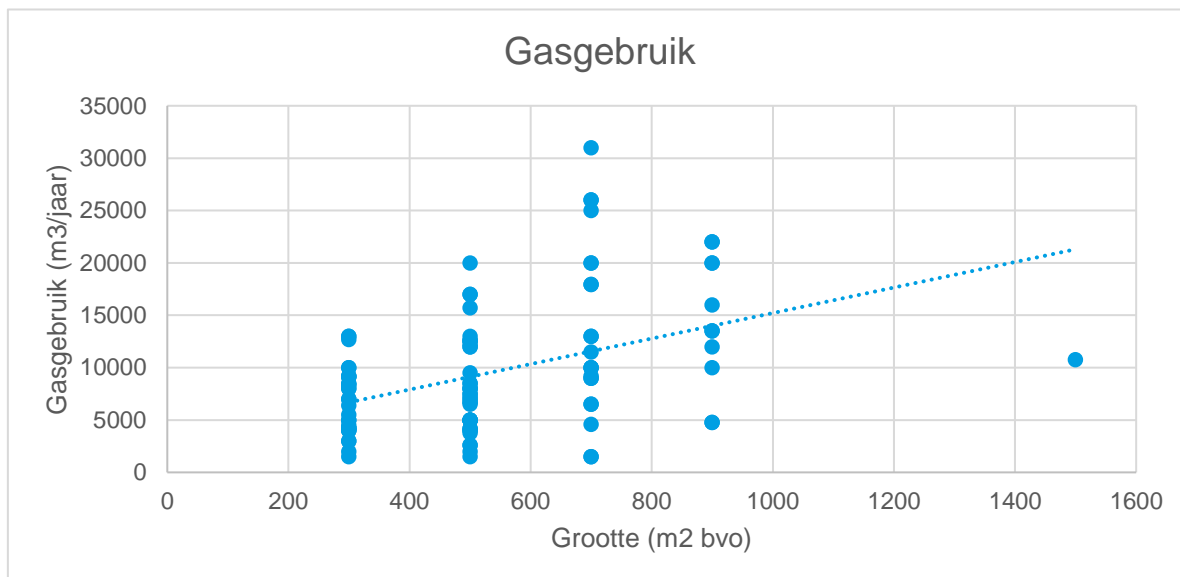
Het energiegebruik van de kerken in absolute zin is als volgt.

Energiegebruik	Gas (m ³)	Elektriciteit (kWh)
Minimaal	1.500	-4.200
25%-percentiel	4.783	3.300
Mediaan	8.190	6.078
75%-percentiel	12.600	11.250
Maximaal	31.000	48.740

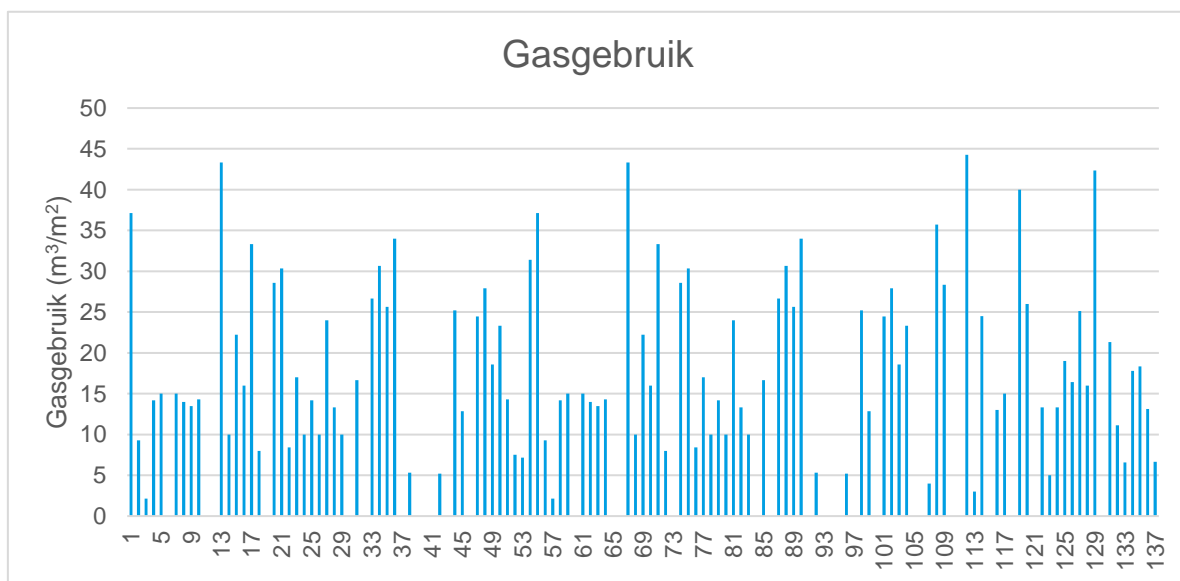
2 Analyse energiegebruik

Om meer grip te krijgen op het energiegebruik, is gekeken in hoeverre er een sterke correlatie is van het energiegebruik met één of meer andere parameters. In onderstaande grafieken en tabellen is dit weergegeven.

Gasgebruik

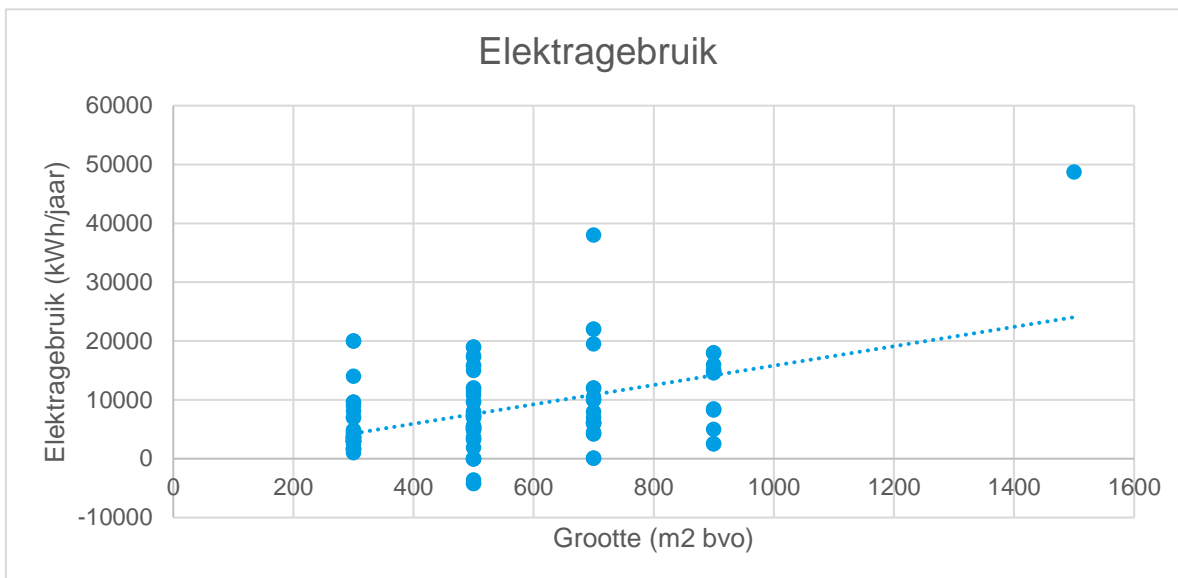

De correlatie van het gasgebruik met de grootte is aanwezig, maar niet heel sterk. Het gemiddelde gebruik bedraagt 18,7 m³ per m² bvo. De spreiding hierin is met 2 - 44 m³/m² echter groot.

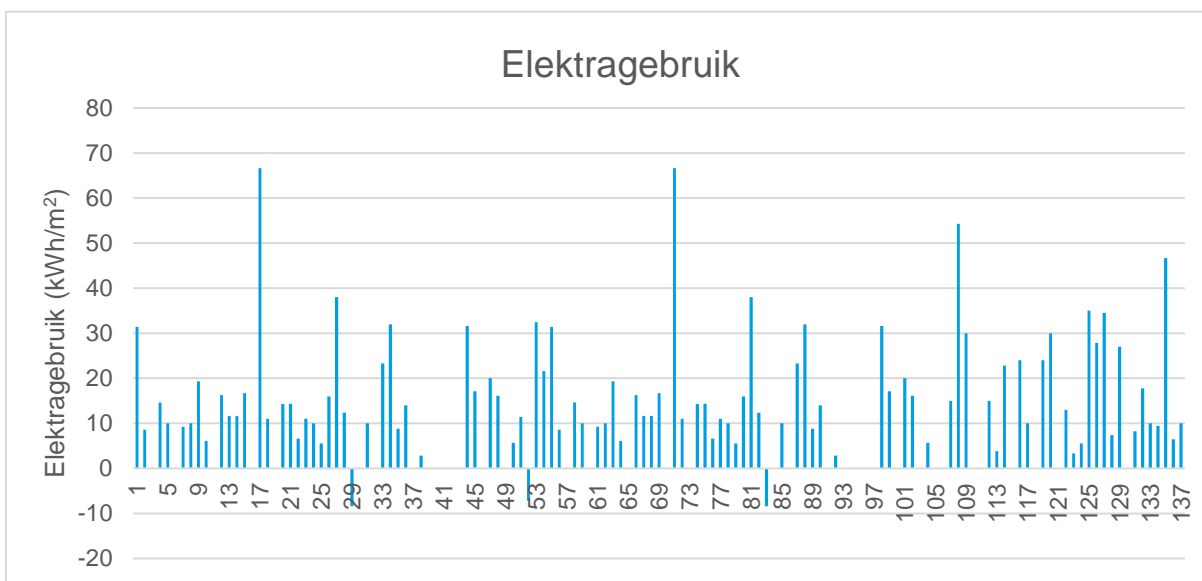

Kleine kerken (200 - 400 m²) hebben een wat hoger specifiek gebruik (22,4 m³/m²) dan grotere kerken (16,0 m³/m² voor kerken van 800 - 1.000 m²).

Elektragebruik

De correlatie van het elektriciteitsgebruik met de grootte van het pand is nog wat zwakker dan die van het gasgebruik. Het gemiddelde verbruik bedraagt 15,6 kWh/m². Ook hier is de spreiding met -8,4 tot 67 kWh/m² echter groot.

Kleine kerken hebben een wat hoger specifiek gebruik (18,3 kWh/m² voor kerken tussen de 200 en 400 m²) dan grotere kerken (12,5 kWh/m² voor kerken van 800-1.000 m²). Opvallend is dat alleen de categorie 200 - 400 m² een hoger verbruik kent; de overige categorieën zijn min of meer gelijk.

Correlatie bezetting

Opvallend is dat zowel het gasgebruik als het elektriciteitsgebruik gemiddeld over alle kerken niet gecorreleerd is met het feit of de kerken extern verhuurd worden. Een nadere analyse leert echter dat vooral de grotere kerken extern worden verhuurd. Dan is het effect van verhuur wel zichtbaar.

Oppervlak (m ²)	Gemiddeld elektra (kWh/m ²)					Gemiddeld gas (m ³ /m ²)				
	300	500	700	900	Totaal	300	500	700	900	Totaal
Niet verhuurd	15,0	21,3	8,6	8,0	16,0	22,0	18,8	10,6	14,4	18,5
Wel verhuurd	23,2	10,8	17,6	13,9	15,4	23,0	14,8	22,7	16,6	18,8

Opvallend is dat het elektragebruik en het gasgebruik in de categorie 400 - 600 m² lager wordt wanneer er sprake is van verhuur. Dit wordt niet veroorzaakt doordat het slechts een enkel gebouw betreft. De groep omvat namelijk 47 kerken, waarvan tweederde wordt verhuurd.

Een tweede correlatie ligt in het feit of de gebouwen ook doordeweeks worden gebruikt (voor eigen gebruik).

Oppervlak (m ²)	Gemiddeld elektra (kWh/m ²)					Gemiddeld gas (m ³ /m ²)				
	300	500	700	900	Totaal	300	500	700	900	Totaal
Niet gebruikt	11,1	13,3	12,3	7,2	12,2	18,1	16,5	19,7	8,8	16,7
Wel gebruikt	22,7	14,7	17,1	14,9	17,4	25,0	16,0	19,2	20,2	19,7

Wat opvalt is dat in de categorie gebouwen van 400 - 800 m² het gasgebruik lager ligt wanneer de kerk ook doordeweeks wordt gebruikt. Het verschil is echter niet significant

Leeftijd

Daarnaast is gekeken naar de correlatie tussen de leeftijd/status van het gebouw en het verbruik. Hieruit volgt het volgende beeld.

Type gebouw	Elektra (kWh/m ²)	Gasgebruik (m ³ /m ²)
Monumentaal	12,4	19,7
Niet-monumentaal, bestaand	17,8	17,7
Nieuw	31,9	19,2
Eindtotaal	15,6	18,7

Opvallend is dat het elektriciteitsgebruik van monumentale gebouwen het laagst is. Voor het gasgebruik is opvallend dat juist voor het nieuwbouwpand het verbruik het hoogst is. Dit betreft echter slechts twee gebouwen.

Overige correlaties

De overige correlaties tussen het energiegebruik en bijvoorbeeld het type ventilatiesysteem of het soort verwarmingssysteem zijn lastig te maken. Hier zijn te veel varianten aanwezig, waardoor de groepen te klein worden om zinnige relaties te kunnen leggen.